

Udvalget. Det er vistnok sandt, som den ærede Ordfører sluttede med, at der frembyder sig Betænkkeligheder, naar man forlader et saadant Lovforslag, og at der frembyder sig Betænkkeligheder, naar man følger det. Det var den ærede Ordførers Mening, at der var overveieende Betænkkeligheder ved at forlade Lovforslaget; i sin Mening er derimod, at der er overveieende Betænkkeligheder ved at følge det. De Betænkkeligheder, som saaledes frembyde sig, ere forøvrigt meget udførligt afhandeledes her i Thinget, navnlig i forrige Session, hvorfor jeg saa fort som muligt skal søge at føre dem tilbage til Hovedpunkterne.

Det, der har været meest omtalt, har været den Betænkkelighed, at man fik mindre paalidelige Erklæringer, naar de, som afgave Erklæringerne, skulle meddele dem til de Paagjældende, der, efter Udsaldet, oftere ville være meget misfornøiede med samme og ikke engang fra deres Standpunkt vilde kunne erkende deres Rigtighed. Det er navnlig af Justitsministeren sidste Gang fremhævet, at denne Betænkkelighed ogsaa havde stor Vægt for ham, dog ikke saameget, hvor det gjælder om factiske Forhold; thi der er det hans Mening, som det ogsaa er min, at ligefremme urigtige Erklæringer om factiske Forhold forekomme vissefyldt yderst sjældent; der kan forekomme en Feiltagelse med Hensyn til en mindre betydelig factisk Gjenstand, men navnlig vitterlige Urigtigheder, vitterlige Opgivelser af unøjagtige factiske Forhold, som ikke ere Feiltagelser, ere yderst sjældne. Derimod har Justitsministeren lagt Vægt paa, og det kan vistnok heller Ingen nægte, at han har Ret i, at, hvor Dyrigheden skal afgive et Skjøn, hvis Grunde altsaa ikke kan forelægges, men hvor det, som skjønes, maa støtte sig paa en almindelig Jagttagelse og den deraf fremgaaende Overbeviisning, hvor Dyrigheden skal afgive saadanne Skjøn, som nemlig vedkomme de Paagjældendes Paalidelighed, deres personlige Character eller Værdighed, der er det at frygte, at Erklæringerne ikke vilde blive saa paalidelige efter Lovens Udgivelse, som de nu ere. Det er efter Menneskets Natur vel meget at fordrø, at Vedkommende skulle undergive sig alle de ubehagelige Følger, som deraf kunne fremgaae for den paa-

gjældende Embedsmand, der afgiver Erklæringen; det kan lidet hjælpe, at han ikke kan dømmes, naar han ikke har forsætlig fraveget Sandheden, men strevet efter sin Overbeviisning, han kan saggives derfor, han kan inddrages i alle Arter af Fejder derfor, navnlig ved at man gjør hans Erklæringer til Gjenstand for Dadel gennem Pressen, som vil i sig selv være meget naturligt og blive uafværgeligt. Det, den høitagne Justitsminister har fremhævet, og som her med saa megen Styrke blev fremhævet under Sagens forrige Behandling, er, at vinder man end Noget i enkelte Tilfælde, saa taber man ved disse Slags Erklæringer dog i det Hele.

Den anden Hovedbetænkkelighed og den, som jeg for mit Vedkommende lægger meest Vægt paa, og som har vundet saavidt jeg skjøner, større Styrke, som Forslaget nu foreligger, det er Hensynet til den Vidtløftighed, som Loven vil forarsage og ikke blot Uleilighed for Dyrigheden, men Skade for de Paagjældende selv; jeg troer, at Resultatet af denne Lov ganske sikkert vil blive, naar den skal udføres, at Mangfoldige ville finde sig meget brøstholdne. Det er vel sagt af den ærede Ordfører, at man ikke skulde foregribe Administrationen, man skulde overlade den at see til, hvorledes den bedst fik Lovens Grundsætning sat igjennem; men jeg troer ikke, at Noget kan overlades til Administrationen til at afhjælpe denne Vidtløftighed; thi den bestemte Lovregel forpligter Administrationen til at bruge den Fremgangsmaade, hvorved virkelig Vedkommende komme til Kundskab om alle Erklæringer, — kun med Undtagelse af ministerielle Skrivelser om Gjenstanden — baade Embedserklæringer og communale Autoriteters Erklæringer og private Mænds Erklæringer. Jeg vil nu gjøre opmærksom paa, at der ere 2 Slags Sager, og jeg vil forelægge det høitærede Thing den Fremgangsmaade, som jeg ikke skjøner kan undgaaes ved begge Slags, og jeg vil da henstille til Forsamlingen, hvilken Vidtløftighed der fremkommer af den paatænkte Fremgangsmaade. Det ene Slags er det, hvor Sager afgjøres af Overøvrighederne, af Mellemautoriteterne, efterat der er afgivet Erklæring af Underøvrigheden